

آخرین

حلقه‌ی

رزم

جلد دوم

خاطرات برگزیده اولین جشنواره خاطره نویسی دفاع مقدس

استان قم - ۱۳۹۱

بازنویسی: سیدحمیدمشتاقی نیا

ویرایش و تدوین: محمدرضا اشعری مقدم

اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان قم

حوزه هنری استان قم

مشتاقی نیا، سیدحمید، ۱۳۵۷

آخرین حلقه‌ی رزم؛ ج ۲ / خاطرات برگزیده جشنواره خاطره نویسی دفاع مقدس استان قم)
سیدحمیدمشتاقی نیا - اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس و حوزه هنری استان قم.

ناشر: حوزه هنری قم، ۱۳۹۱

۲۰۸ ص، - جلد دوم

شابک / ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۹۳-۰۲-۶ ISBN ۴۵۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

۱. جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ - خاطرات . الف. عنوان. ب. عنوان: خاطرات برگزیده

اولین جشنواره خاطره نویسی دفاع مقدس استان قم

ج: شناسه افزوده اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان قم

د: شناسه افزوده: حوزه هنری استان قم

کتابخانه ملی ایران رده بندی کتبه ۱۶۲۵/۵۵ DSR رده بندی دیویی ۹۵۵/۰۸۴۳

آخرین حلقه‌ی رزم / جلد دوم

خاطرات برگزیده اولین جشنواره خاطره نویسی دفاع مقدس استان قم

بازنویسی: سیدحمیدمشتاقی نیا/ ویرایش و تدوین: محمدرضا سعری مقدم

اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان قم

حوزه هنری استان قم

چاپ اول - تابستان ۱۳۹۱

ناشر: حوزه هنری استان قم ۷۷۴۰۲۴۷-۲۵۱۰

لیتوگرافی و چاپ کمیل / شمارگان: ۳۰۰۰

قیمت: ۴۵۰۰ تومان

شابک / ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۹۳-۰۲-۶

اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان قم

۷۷۳۱۲۵۲-۲۵۱۰

« فهرست »

مقدمه و اشاره ۹

۱. هفتی یاران

- ۱۶..... رضایت مادر / سید ابوالفضل تاج زاده / نرگس خلجستان
 ۲۱..... یک درس جدید / سید صدیقه حقی
 ۲۲..... ای دلیر مردان به پیش!! / محمد تقی عابدی
 ۲۳..... جگر کباب! / محمد حسین یکتا / ساجده حسین یکتا
 ۲۵..... چشمت کور! / محمد حسین یکتا / ساجده حسین یکتا
 ۲۶..... شوخی به موقع! / حسن راستی / فرشته باریک لو
 ۲۸..... حاج عزت کجایی! / مجید اسکندری فر
 ۳۰..... بادبادک جنگی! / محمدعلی خاکباز یگانه
 ۳۳..... پاکت شیر! / مجید اسکندری فر
 ۳۵..... حواس پرت! / اسماعیل حیات بخش / سیده رویا صبح خیز
 ۳۶..... بانگ تکبیر / سیده صدیقه متقی

۲. هفتی عاشقان

- ۳۸..... عذو شود سبب خیر... / محمد رضا رضا نژاد
 ۴۹..... حسرت دیدار / برادر موسوی / طویه فرد
 ۵۲..... قسم به کتاب خدا / امیر حسین خوش نژاد / محمد خوش نژاد اکرم
 ۵۴..... عنایت شهدا / علیرضا اسلامی نسب
 ۵۵..... تقدیر ما / فرید علی نژاد
 ۵۷..... در راه حق، جان می دهیم / مادر شهیدان جواد و تقی اصلانی / طویه فرد

- بمباران وحشیانه! / عدنان جاذبی ۶۰
- یاد استاد / منصور منصوری ۶۲
- ورزش باستانی / منصور منصوری ۶۳
- آق حسن چه کردی / سیدحسن یثربی ۶۵
- موش و خمپاره! / ایمانعلی حکمت اندیش / وجیهه حکمت اندیش ۶۸

۳. حلقه‌ی رندان

- یادگاری های جنگ! / سیده صدیقه متقی ۷۰
- انفجار مین! / سید محمود میرابوطالبی ۷۱
- از خدا خواسته! / سید محمود میرابوطالبی ۷۲
- آرزوی دیرین / سید محمود میرابوطالبی ۷۳
- از خجالت آب شدم! / میرید تلفشان ۷۴
- ترس کیلو چنده! / محمد تقی عبداللہی ۷۵
- تصویری از یک زندگی / محمدا تقی عبداللہی ۷۶
- شهر خون / محمد تقی عبداللہی ۷۸
- مرز ایمان و کفر / محمد تقی عبداللہی ۸۰
- یک دنیا عشق / محمد تقی عبداللہی ۸۲
- جنگ با دشمن قوی! / ابوالفضل پور زمان ۸۳
- پای رفتن / خواهر شهید علی دانش پژوه / مرضیه چهرقانی ۸۵
- سفره حق / سید عزیرالله حسینی شکور ۸۶
- روبرو با دشمن! / محسن صفاری / معصومه صفاری ۸۸
- لطف حق / محسن صفاری / معصومه صفاری ۹۰
- حق مردم! / خواهر شهید علی دانش پژوه / مرضیه چهرقانی ۹۱
- غفلت من! / لطف خدا! / احمد کریم رضایی / محمد جواد راونجی ۹۲
- در پناه قرآن / علیرضا اسلامی نسب ۱۰۳
- تدبیر یک فرمانده / ابوالفضل پور زمان ۱۰۵
- سقای رزمندگان / ناصر طهماسبی ۱۰۷
- خبرنگار آسمانی / عباس جعفری مقدم ۱۰۹
- انجام وظیفه تا کجا؟! / مجید اسکندری فر ۱۱۳
- زالال اشک / مجید اسکندری فر ۱۱۴
- خون شهید در رگ مردم / خواهر شهید حسین رئیسی / سکیه حق قوشه بلاغ ۱۱۵
- دعای مستجاب / اسماعیل حیات بخش / سیده رؤیا صبح خیز ۱۱۶
- دندان‌آباد / زهرامحضر ۱۱۷

۱۲۱	 امانت داری / مجید محرابیان
۱۲۳	 آب! آب! / احمد محلوچیان
۱۲۴	 همه جایم تیر خورده! / عباس جعفری مقدم
۱۳۸	 مزد روضه خوانی / جواد فرحی
۱۳۹	 اشک و لبخند / سید محمد برقی
۱۴۰	 زخم و نمک / مجید اسکندری فر

۴. حلقه‌ی جانان

۱۴۲	 تا سپیده / مصطفی فرجی
۱۴۵	 شهید و شهید / سید ابوالفضل تاج زاده
۱۴۷	 گلچین خدا / عفت ربیعیان
۱۴۸	 پدری مهربان برای همه / سید مجتبی طباطبایی سرشت
۱۵۸	 مقام الهی / سید محمود هاشمی
۱۶۰	 دیدار در معراج / محمود کیایی نژاد
۱۶۲	 همگام با مادران شهید / مادر شهید محمد توحید / هر سادات هاشمی نژاد
۱۶۴	 در آستان جانان / بلقیس کریمی سیمکانی
۱۶۷	 شبی که یک عمر گذشت / عباس کیانی
۱۸۳	 خاکریز معجزه / محمدرضا مصطفی زاده
۱۸۷	 دفاع هوایی از شهر مقدس قم / سرتیپ خلبان محمد اسماعیل پیروان / احمد...
۲۰۵	 پیروزی بزرگ! / محمدرضا اشعری مقدم

مقدمه و اشاره

دوران پرافتخار هشت سال دفاع مقدس، از طلایی‌ترین دوران‌ها در طول تاریخ این سرزمین کهن و مایه‌ی سرافرازی ملت ایران و مرهون رهبری امام راحل عظیم‌الشان حضرت روح‌الله (مد ظله) و فداکاری امت حزب‌الله و بوته جان‌فشانی شهدا و ایثارگران و صبر و مقاومت آزادگان سرافراز و قهرمان می‌باشد و بی‌تردید بهره‌گیری از گنجینه دفاع مقدس و خاطرات ارزشمند این دوران غنای فرهنگی و ادبی این مرز و بوم خواهد افزود و هویت تاریخی این یار را برجسته‌تر خواهد کرد اما هر چه زمان می‌گذرد احساس نیاز به ثبت و ضبط خاطرات دفاع مقدس بیشتر و فرصت ما کمتر می‌شود.

با توجه به دیدگاه‌ها و تعریف‌های مختلف و متعدد درباره خاطره و خاطره‌نویسی لازم است به اهداف خاطره‌نویسی به طور خلاصه اشاره نماییم تا مخاطبین عزیز و خوانندگان محترم، مسئولیت خویش را بیشتر احساس نموده و در ثبت و ضبط آنچه در طول هشت سال دفاع مقدس رخ داده، اعم از حوادث و حالات جبهه و پشت جبهه، بیش از پیش همت گمارند و در حراست از این میراث ملی و معنوی و تقویت هویت دینی و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت ما را یاری نمایند.

«خاطره را می‌توان جستجوی گذشته آدمی در حافظه و اندیشه‌ی او معنا کرد، خاطره به یاد آوردن حوادث، حالات و ماجراهایی است که شخص تجربه کرده یا دیده یا شنیده، یا در جریان رویداد آن بوده».

(کتاب خاک و خاطره صفحه ۱۳۶)

لازم است به این نکته نیز توجه شود که ثبت خاطرات برای سرگرمی و ثبت تاریخی محض نیست. چه بسا یک خاطره که در نظر صاحب خاطره و یا نگارنده، کوچک و کم اهمیت جلوه می‌کند، برای گروهی، سازمانی یا افرادی از جهات متعدد، از قبیل فرهنگی، نظامی، هنری، روانشناسی، جامعه‌شناسی و... مورد توجه و دارای اهمیت و برای آیندگان باارزش و راه‌گشا باشد.

بسیاری از علوم زاینده همین تجربیات و نگارش رخدادها، حوادث و خاطره‌هاست و لازم است هر شخص خود را در مقابل گذشته، حال و آینده مسئول و سرنوشت‌ساز بداند. چرا که آیندگان بر اساس تجربه گذشتگان زندگی خواهند کرد و با درس از گذشته می‌توان آینده را بهتر از پیش ساخت.

پس بر عموم حماسه‌آفرینان و ایثارگران است که تا هستند وقایع و حوادث هشت سال دفاع مقدس را همانگونه که بوده است، ثبت و ضبط کنند تا حقیقت ارزش‌ها و تلخ و شیرین حادثه‌ها در آن محفوظ بماند.

چنانچه ما کوتاهی کنیم، دیگران و آیندگان آن گونه که بخواهند می نگارند و خسارتش برای همه خواهد بود.

البته لازم نیست نویسنده باشیم یا بخواهیم اول نویسندگی را یاد بگیریم بعد بنویسیم. کافی است یک قلم و کاغذ برداریم تا فقط و فقط آنچه دیده ایم و ما از آن اطلاع داریم با زبانی ساده روی کاغذ بیاوریم، یا با بیان خاطرات و ضبط آن توسط یک دستگاه، آنها را به حافظه ای بسپاریم تا توسط خود روی یا شخص دیگر بر روی کاغذ پیاده و در مراحل بعدی با اصلاح و بازنویسی هادگار شود.

اصل خاطره را کم و زین کنیم یا وارد تحلیل و قلم فرسایی نشویم، چرا که تقوا در ضبط و نوشتن تاریخ این است که آن حادثه یا واقعه را بطور دقیق همان گونه که بوده بنویسیم یا بگوییم.

با این حال دوستان و فرزندان محترم ایثارگران و آیندگان و افراد دیگر نیز می توانند با ضبط و بازنویسی خاطرات در این کار مهم سهیم باشند.

توجه به چند نکته در نوشتن یا بیان خاطرات ضروری است:

الف: معلوم بودن زمان و مکان حادثه یا هر اتفاق در متن خاطرات.

ب: مشخص بودن راوی اصلی خاطره (خاطره برای خود گوینده یا نویسنده است یا نوشته بر اساس نقل قول از راوی اصلی خاطره است)

ج: امانت داری و تقوی در نحوه ی ثبت خاطرات

نکته مهم و مسئله اصلی برای کسانی که می‌خواهند خاطرات خود را بنویسند، چگونه شروع کردن است.

«نوشتن خاطرات بیش از هر چیز، انگیزه نگارش و همت شروع می‌خواهد. دست به قلم بردن و سیاه کردن اولین صفحه، سخت‌ترین کار برای یک نویسنده‌ی ناآشنا به نوشتن است.» (خاک و خاطره صفحه ۱۴۳)

بهترین و آسان‌ترین راه برای ورود به این موضوع طرح سؤالات در ذهن و نوشتن آنها بر روی کاغذ است. (در زمان دفاع مقدس در جبهه یا پشت جبهه چه کاری انجام می‌دادیم؟ چن شد که به جبهه رفتم؟ در جبهه چه کارهایی می‌کردم؟ در چه عملیاتی شرکت داشتم؟ چه دیدم؟ و...) برای بیان یا پاسخ به هر سوال یا نوشتن هر خاطره باید به شرایط زمان و مکان و چگونگی حادثه و حضور افراد موثر در صحنه و یا نقش آنها اشاره کنیم و در حد توان آن خاطره یا حادثه را برای دیگران ترسیم و مجسم نماییم. یکی دیگر از روش‌ها برای بازآفرینی و نوشتن خاطرات استفاده از کلیدواژه‌ها است. بدین معنا که در ابتدا هر کلمه یا واژه‌ای را که از دوران جنگ و دفاع مقدس در ذهن خود داریم، بر روی صفحه کاغذ یا نمایشگر رایانه می‌نویسیم،

مثال:

ثبت نام:

اعلام:

خدا حافظی:

آموزش:

قطار:

سنگر:

خاکریز:

مها:

تدارکات:

اسیر:

کمک‌های مردمی:

زخم:

شهید...:

و یا هزاران واژه دیگر.

سپس می‌توانیم با حوصله و دقت بر روی هر کلمه دقیق و تمرکز کنیم و هر چه در ارتباط با آن به ذهن می‌رسد را در مقابل آن بنویسیم. با این تمرین و تکرار، بخش زیادی از خاطرات بصورت موضوعی بازآفرینی می‌شود و در دسترس و مقابل چشم قرار می‌گیرد که می‌توان به مرور هر خاطره و اجزای تکمیل کننده آن را کنار هم قرار داد و به یک مجموعه خاطرات جالب و خواندنی رسید و آنها را به گنجینه خاطرات دفاع مقدس سپرد.

باشد که این میراث گران بها برای ملت سرافراز ایران و مسلمانان و احرار جهان بصورت یک تاریخ مستند و مکتوب و به عنوان یک فرهنگ راهبردی باقی بماند.

منتظر خاطرات ارزشمند شما هستیم.

در پایان لازم است از تلاش همه عزیزانی که در مرحله اول خاطره نویسی دفاع مقدس شرکت نمودند و آنها که در ثبت، تایپ، ویرایش و بازنویسی خاطرات و تدوین کتاب (آخرین حلقه رزم / جلد اول و دوم) ما را یاری کردند و از مدبر محترم و عزیزان مسئول در حوزه هنری استان قم که در چاپ و نشر این مجموعه همگام شدند، تقدیر و تشکر نماییم.

سلامت، سعادت و توفیق روزافزون برای ایشان و همه شما دوستان از خداوند متعال مسئلت داریم.

اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان قم

معاونت ادبیات و انتشارات

تابستان ۱۳۹۱